

III

**SAYIŞTAY'IN 130. KURULUŞ
YILDÖNÖMÖ MÖNASEBETÖYLE
BASINIMIZDA YER ALAN YAZILAR**

Cindoruk: "Sayıştay Cumhurbaşkanlığı'nı denetlesin"

İnönü de, geçmişteki uygulamalar nedeniyle Sayıştay'ın bağımsızlığının zedelendiğini söyledi.

TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk, Cumhurbaşkanlığı'nın, TBMM'nin ve Sayıştay'ın harcamalarının Sayıştay tarafından denetlenmesi gerektiğini söyledi.

Sayıştay'ın 130. kuruluş yıldönümünde konuşan Cindoruk, Sayıştay'ın denetlemelerini TBMM adına yaptığını, demokrasilerde meclislerin işlevlerinden birisinin de yürütme organını denetlemek olduğunu belirtti. Sayıştay'ın, bütçenin yasalara uygun olarak kullanılmasını ve harcanmasını denetlediğini hatırlatan Cindoruk, Cumhurbaşkanlığı'nın, TBMM'nin ve Sayıştay'ın denetim dışı bırakılmasının Anayasaya aykırı olduğunu söyledi. Cindoruk, "bu demokrasinin özü ve ruhuyla bağdaşmaz" dedi. Cindoruk ayrıca, son yıllarda sayıları artan ve denetim dışı bırakılan fonların da Sayıştay tarafından denetlenmesi gerektiğini söyledi.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü de Sayıştay'ın kuruluş yıldönümü nedeniyle yaptığı açıklamada, geçmişteki uygulamalardan ötürü Türkiye'deki Sayıştay'ın bağımsızlığının zedelendiğini söyledi.

Dünya Sayıştaylar Birliği ve Almanya Sayıştay Başkanı Dr. Heinz Günter Zavelberg de, bağımsızlığın, Sayıştayların denetim görevlerini dış etkilerden arınmış olarak yerine getirebilmeleri için önemli bir ön koşul olduğunu söyledi.

Sayıştay Başkanı Vecdi Gönül ise, Anayasa ve Anayasa Mahkemeleri kararlarına rağmen bazı kamu kuruluşlarının yasal denetiminin Sayıştay denetiminin dışında tutulduğunu, bunun ülkedeki denetim bütünlüğünü olumsuz etkilediğini söyledi. Gönül, "yeni anayasa hazırlıkları meyanında Sayıştay'a, kendi denetim alanının sınırlandırılması hallerine münhasır olmak üzere Anayasa Mahkemesi'ne müracaat hakkının tanınması bu meseleyi çözecektir" dedi.

(Milliyet Gazetesi, 2.6.1992)

Cindoruk: Üç kurumun Sayıştay denetimi dışında bırakılması anayasaya aykırı

Köşk, TBMM ve Sayıştay'a mali denetim

ANKARA (AA)- TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk, Cumhurbaşkanlığı, TBMM ve Sayıştay'ın, Sayıştay denetimi dışına bırakıldığını, bu durumun anayasaya aykırı olduğunu belirterek söz konusu üç kurumun Sayıştay denetimine tabi olması gerektiğini söyledi.

Sayıştay'ın 130. yıldönümü, Hacettepe Üniversitesi Konferans salonunda düzenlenen törenle kutlandı. Törende konuşan TBMM Başkanı Cindoruk, demokrasilerde parlamentoların temel işlevlerinden birisinin yürütme organını denetleme olduğunu belirtti. Denetimin sadece siyasi anlamdaki uygulamaları değil, devletin genel yapısı içinde yer alan tüm kurum ve kuruluşların harcamalarını ve hesap muhakemelerini de kapsadığını vurgulayan Cindoruk, bu anlamda Sayıştay'ın devlet bütçesinin güvencesi konusunda olduğunu ifade etti.

Cindoruk, anayasanın 160. maddesinin herhangi bir ayırım yapmadan genel ve katma bütçeli dairelerin bütün gelir ve giderleri ile mallarını Sayıştay'ın denetimine bağladığını hatırlatarak şunları söyledi:

"Ancak 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu'nun 127. maddesi uyarınca Cumhurbaşkanlığı, TBMM ve Sayıştay harcamaları Sayıştay denetiminin dışında bırakılmıştır. Bu üç devlet organının mali denetimi TBMM içtüzüğüne göre Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonu'nun tetkiki çerçevesindedir. Yasanın bu hükmü açıkça anayasaya aykırılık taşımaktadır. Demokrasinin özü ve ruhuyla da bağdaşmaz. Denetim işlevinde adaletsizlik, eşitsizlik yaratır. Bunun düzeltilmesi lazımdır. Cumhurbaşkanlığı, TBMM ve Sayıştay harcamalarının da anayasada belirtilen bütünlük içinde Sayıştay'ın denetimine tabi olması gerektiğini bir kere daha vurgulamak isterim."

Cindoruk, son yıllarda sayıları artan ve denetim dışı bırakılan fonların da Sayıştay denetimi içine alınmasında yarar olduğunu sözlerine ekledi.

Kutlama nedeniyle Cumhurbaşkanı Özal da Sayıştay Başkanlığı'na bir mesaj yolladı.

SHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü de yayımladığı mesajında, 1983 yılından sonra Sayıştay Kanunu'nda yapılan değişikliklerle kurumun bağımsızlığının zedelendiğini söyledi. İnönü, Sayıştay'ın TBMM adına denetim yaptığını, ancak bunlardan TBMM'nin bilgilendirilmediği veya TBMM'ye sunulacak ağırlıkta denetim bulguları üretilmediğini bildirdi. Sayıştay'ın yüzeysel bir denetimle yetindiğini ifade eden, İnönü, bütün çağdaş Sayıştayların kamu hesaplarının düzenliliği ve harcamalarının yasallığının kontrolünün yanı sıra hizmetlerin verimlilik ve tutumluluk ilkelere uygunluğunu da denetleyebildiğini kaydetti.

Partisinin geçmişte, Sayıştay'ın iktidarda olan partilerin egemenliğine sokma eylemlerine karşı çıktığını hatırlatan İnönü, bu amaçla da Sayıştay Yasası'nda değişiklik yapan 3677 sayılı kanunun iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurduklarını ve yasanın iptal edildiğini anlattı. İptal kararının altı ay içinde yürürlüğe gireceğini bildiren İnönü, yapılacak düzenlemelerin iptal edilen maddelerle sınırlı kalmamasını ve Sayıştay'a çağdaş bir kimlik kazandırılmasını istedi.

(Cumhuriyet Gazetesi, 2.6.1992)

Sayıştay Başkanı Gönül, Anayasa Mahkemesi'ne başvuru hakkı istedi

TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk, Cumhurbaşkanlığı, TBMM ve Sayıştay harcamalarıyla, fonların da Sayıştay denetiminden geçmesi gerektiğini söyledi. Yasayla öngörülen bu ayrıcalıkların Anayasa'ya aykırı olduğunu ve düzeltilmesi gerektiğini bildiren Cindoruk, "Bu durum, devlet bütçesinin bütünlük ve genellik ilkelerine aykırıdır. Demokratik ilkelerle bağdaşmamaktadır. Denetim işlevini zayıflatmaktadır" dedi. Sayıştay'ın 130 uncu kuruluş yıldönümü dün, Hacettepe Üniversitesi'nde düzenlenen törenle kutlandı. Toplantıya gelmeyen Cumhurbaşkanı Turgut Özal, kutlama mesajı gönderdi. Devlet Bakanı Akın Gönen, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay başkanları ve diğer yüksek yargı organlarının mensupları törende hazır bulundu. Sayıştay Başkanı Vecdi Gönül konuşmasında, Sayıştay'a Anayasa Mahkemesi'ne başvurma hakkı tanınmasını istedi.

(Hürriyet Gazetesi, 2.6.1992)